

PRIMLJENO: 13-06-2024		
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj
01	02-1	1166/24

3

PRIJEDLOG

Na osnovu člana IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na __. sjednici Predstavničkog doma, održanoj ____, i na ____. sjednici Doma naroda, održanoj ____, usvojila je

ZAKON

O DOPUNAMA KRIVIČNOG ZAKONA BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

U Krivičnom zakonu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 3/03, 32/03, 37/03, 54/04, 61/04, 30/05, 53/06, 55/06, 32/07, 8/10, 47/14, 22/15, 40/15, 35/18, 46/21, 31/23 i 47/23) u članu 1. *Osnovni pojmovi* iza stava (42) dodaje se novi stav (43) koji glasi: „(43) Povratnik je lice koje je ostvarilo povratak u mjesto prijeratnog prebivališta, tu se nastanilo i živi, bez ograničenja u pogledu datuma prijave prebivališta u mjestu prijeratnog prebivališta.“

Dosadašnji stav (43) postaje stav (44).

Član 2.

Iza člana 146. dodaje se novi član 146a. koji glasi:

„Napad na povratnika

146a.

- (1) Ko ugrozi sigurnost povratnika ozbiljnom prijetnjom da će napasti na život ili tijelo povratnika ili na taj način izazove uznemirenje građana povratnika, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.
- (2) Ko grubim vrijeđanjem ili zlostavljanjem povratnika, nasiljem prema povratniku, izazivanjem tuče ili naročito drskim ili bezobzirnim ponašanjem ugrožava javni red i mir među povratnicima, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.
- (3) Ko učestvuje u grupi ljudi koja učini krivično djelo iz st. (1) i (2) ovog člana ili ako je krivičnim djelom iz st. (1) i (2) ovog člana prouzrokovano teško poniženje više lica ili je neko lice lakše tjelesno povrijeđeno, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.“

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku BiH“.

Predsjedavajući

Predstavničkog doma

Parlamentarne skupštine BiH

Predsjedavajući

Doma naroda

Parlamentarne skupštine BiH

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA USVAJANJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o dopunama Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine nalazi se u članu IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem je Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine nadležna za „*donošenje zakona koji su potrebni za provođenje odluka Predsjedništva ili za vršenje funkcija Skupštine Bosne i Hercegovine po ovom ustavu*“, kao i u činjenici da je riječ o dopunama već postojećeg zakona. Gledajući na razloge predlaganja, ustavni osnov naveden je i u članu III. 1. f) Ustava Bosne i Hercegovine kojim je propisana nadležnost institucija Bosne i Hercegovine, u smislu politike i reguliranja pitanja imigracije, izbjeglica i azila, u šta svakako spada i njihova zaštita.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

U Glavi XV. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine propisuju se *krivična djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina*. Svjedoci smo da se u posljednje vrijeme sve češće dešavaju raznovrsni napadi na povratničku populaciju, pri čemu se vrlo često isti napadi mogu okarakterizirati kao krivična djela iz Glave XV. Zakona. Kako bi se takvi i slični pokušaji preduprijedili ili barem smanjio njihov broj, smatramo neophodnim izvršiti dopune Krivičnog zakona i predvidjeti novo krivično djelo „*napad na povratnika*“. Imajući u vidu materiju i obilježja novog krivičnog djela, dopuna je izvršena odmah iza krivičnog djela „*sprečavanje povratka izbjeglica i raseljenih lica*“. Mišljenja smo da bi se predloženim dopunama Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine postigla svrha generalne prevencije u odvrćanju potencijalnih počinilaca krivičnih djela prema povratnicima, a što će u konačnici osigurati i veći stepen sigurnosti za povratnike na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.

III. PRINCIPI NA KOJIMA JE PRIJEDLOG ZAKONA ZASNOVAN

Poštivanje i osiguravanje, kako je propisano članom II. Ustava BiH, najvišeg nivoa međunarodno priznatih ljudskih prava.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za provođenje ovog zakona nisu potrebna finansijska sredstva.

Član koji se dopunjava, odnosno iza kojeg se dodaje predloženi član

Osnovni pojmovi

Član 1.

- (1) Krivično zakonodavstvo Bosne i Hercegovine sačinjavaju krivičnopravne odredbe sadržane u ovom zakonu i u drugim zakonima Bosne i Hercegovine.
- (2) Teritorija Bosne i Hercegovine je suhozemna teritorija, obalno more i vodene površine unutar njenih granica, kao i zračni prostor nad njima.
- (3) Službeno lice je izabrani ili imenovani funkcioner u organima zakonodavne, izvršne i sudske vlasti Bosne i Hercegovine i u drugim državnim i upravnim ustanovama ili službama koje vrše određene upravne, stručne i druge poslove u okviru prava i dužnosti vlasti koja ih je osnovala; lice koje stalno ili povremeno vrši službenu dužnost u navedenim upravnim organima ili ustanovama; ovlašteno lice u privrednom društvu ili u drugom pravnom licu kojem je zakonom ili drugim propisom donesenim na osnovu zakona povjereno vršenje javnih ovlaštenja, a koje u okviru tih ovlaštenja obavlja određenu dužnost; te drugo lice koje uz naknadu ili bez naknade obavlja određenu službenu dužnost na osnovu ovlaštenja iz zakona ili drugog propisa donesenog na osnovu zakona.
- (4) Kad je kao počinitelj određenog krivičnog djela označeno službeno lice, lica iz stava (3) ovog člana mogu biti počinioci tih djela ako iz obilježja pojedinog krivičnog djela ili iz pojedinog propisane proizlazi da počinitelj može biti samo neko od tih lica.
- (5) Odgovorno lice je lice u privrednom društvu ili u drugom pravnom licu kojem je s obzirom na njegovu funkciju ili na osnovu posebnog ovlaštenja povjeren određeni krug poslova koji se odnose na primjenu zakona ili propisa donesenih na osnovu zakona, ili općeg akta privrednog društva ili druge pravne osobe u upravljanju i rukovanju imovinom, ili se odnose na rukovođenje proizvodnim ili nekim drugim privrednim procesom ili na nadzor nad njima. Odgovornim licem smatra se i službeno lice u smislu stava (3) ovog člana kada su u pitanju radnje kod kojih je kao počinitelj označeno odgovorno lice, a nisu propisane kao krivično djelo odredbama glave o krivičnim djelima protiv službene i druge odgovorne dužnosti, ili odredbama o krivičnim djelima koje počinu službeno lice propisanim u nekoj drugoj glavi ovog zakona ili drugim zakonom Bosne i Hercegovine.

(6) Kad je kao počinitelj krivičnih djela označeno službeno ili odgovorno lice, sva lica iz stavova (3) i (5) ovog člana mogu biti počinioци tih djela, ukoliko iz zakonskih obilježja pojedinog krivičnog djela ne proizlazi da počinitelj može biti samo neko od tih lica.

(7) Strano službeno lice je član zakonodavnog, izvršnog, upravnog ili sudskog organa strane države, javni funkcioner međunarodne organizacije i njenih organa, sudija ili drugo službeno lice međunarodnog suda.

(8) Međunarodni službenik je civilni zaposlenik koji radi za međunarodnu organizaciju ili agenciju.

(9) Sudija porotnik je lice koje je član kolegijalnog tijela koje ima odgovornost odlučivanja o krivici optuženog lica u postupku suđenja.

(10) Arbitar je lice koje je, na osnovu sporazuma o arbitraži, pozvano da donese pravno obavezujuću odluku u sporu koji mu podnesu stranke sporazuma.

(11) Vojno lice, u smislu ovog zakona, je profesionalno vojno lice i lice u rezervnom sastavu, dok su na službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine, u skladu sa Zakonom o službi u Oružanim snagama Bosne i Hercegovine.

(12) Kada je službeno lice označeno kao lice protiv kojeg je počinjeno krivično djelo, službeno lice je, u smislu ovog zakona, osim lica definiranih u stavu (3) ovog člana, i vojno lice iz stava (9) ovog člana.

(13) Dijete je, u smislu ovog zakona, osoba koja nije navršila 14 godina života.

(14) Maloljetnik je, u smislu ovog zakona, osoba koja nije navršila 18 godina života.

(15) Pravno lice je, u smislu ovog zakona, Bosna i Hercegovina, Federacija Bosne i Hercegovine, Republika Srpska, Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, kanton, grad, općina, mjesna zajednica, svaki organizacioni oblik privrednog društva i svi oblici povezivanja privrednih društava, ustanova, institucije za obavljanje kreditnih i drugih bankarskih poslova, za osiguranje imovine i lica, kao i druge finansijske institucije, fond, političke organizacije i udruženja građana i drugi oblici udruživanja koji mogu sticati sredstva i koristiti ih na isti način kao i svaka druga institucija ili organ koji ostvaruje i koristi sredstva i kojem je zakonom priznato svojstvo pravnog lica.

(16) Privredno društvo je, u smislu ovog zakona, korporacija, preduzeće, firma, partnerstvo i svaki organizacioni oblik registriran za obavljanje privredne djelatnosti.

(17) Udruženje je bilo koji oblik udruživanja tri ili više lica.

(18) Više lica je najmanje dva lica.

(19) Skupina ljudi je najmanje pet lica.

(20) Grupa ljudi je udruženje od najmanje tri lica koja su povezana radi izvršenja krivičnih djela, pri čemu svako od njih daje svoj udio u izvršenju krivičnog djela.

(21) Organizirana grupa je grupa ljudi formirana radi neposrednog izvršenja krivičnog djela, i koja ne mora imati formalno definirane uloge svojih članova, kontinuitet članstva ili razvijenu strukturu.

(22) Grupa za organizirani kriminal je grupa od tri ili više lica koja postoji u izvjesnom vremenskom periodu i koja djeluje sporazumno s ciljem izvršenja jednog ili više krivičnih djela za koja se po zakonu može izreći kazna zatvora preko tri godine ili teža kazna, a radi sticanja materijalne koristi.

(23) Teroristička grupa je organizirana grupa koju čine najmanje tri lica, koja je formirana i djeluje u određenom vremenskom periodu s ciljem izvršenja nekog od krivičnih djela terorizma.

(24) Tajni podatak je informacija iz oblasti javne sigurnosti, odbrane, vanjskih poslova i interesa, obavještajne i sigurnosne djelatnosti ili interesa Bosne i Hercegovine, komunikacionih i drugih sistema važnih za državne interese, pravosude, projekte i planove značajne za odbrambenu i obavještajno-sigurnosnu djelatnost, naučnih, istraživačkih, tehnoloških, privrednih i finansijskih poslova od važnosti za sigurnost i funkcioniranje institucija Bosne i Hercegovine, odnosno sigurnosnih struktura na svim nivoima državne organizacije Bosne i Hercegovine, a koja je određena kao tajna zakonom, drugim propisom ili općim aktom nadležnog organa donesenim na osnovu zakona ili koja je određena kao tajni podatak u skladu s odredbama zakona i propisa o zaštiti tajnih podataka. Ovaj pojam također uključuje i tajni podatak druge države, međunarodne ili regionalne organizacije.

(25) Isprava ili dokument je svaki predmet koji je pogodan ili određen da služi kao dokaz za neku činjenicu koja je od značaja za pravne odnose.

(26) Imovinska korist je svako ekonomsko dobro koje je direktno ili indirektno proisteklo iz krivičnog djela, a sastoji se od bilo koje imovine.

(27) Imovina obuhvata imovinu svake vrste, bilo da se sastoji u stvarima ili pravima, bilo materijalnu ili nematerijalnu, pokretnu ili nepokretnu, te pravne dokumente ili instrumente kojima se dokazuje pravo na imovinu ili interes u odnosu na takvu imovinu.

(28) Novac je metalno ili papirnato sredstvo plaćanja koje je na osnovu zakona u opticaju u Bosni i Hercegovini ili u stranoj državi.

(29) Znaci za vrijednost podrazumijevaju i strane znakove za vrijednost.

(30) Pokretna stvar je i svaka proizvedena ili sakupljena energija za davanje svjetlosti, toplote ili kretanja, kao i telefonski i drugi impulsi.

(31) Prijevozno sredstvo je svako plovilo, vozilo i letjelica, kao i bilo koje drugo sredstvo koje se može koristiti za prijevoz u suhozemnom, vodenom ili zračnom saobraćaju, bez obzira na vrstu pogona.

(32) Sila je i primjena hipnoze ili omamljujućih sredstava s ciljem da se neko protiv svoje volje dovede u nesvjesno stanje ili onesposobi za otpor.

(33) Opojna droga je medicinski lijek ili opasna supstanca s adiktivnim i psihotropnim svojstvima, ili supstanca koja se lako može pretvoriti u takvu supstancu ako podliježe kontroli prema međunarodnoj konvenciji koju je Bosna i Hercegovina ratificirala, ili supstanca koju je nadležna institucija Bosne i Hercegovine ili nadležna institucija entiteta proglasila opojnom drogom.

(34) Oružje i vojna oprema su predmeti i sredstva navedeni u Zakonu o proizvodnji, uvozu i izvozu oružja i vojne opreme.

(35) Radioaktivni materijal je nuklearni materijal i ostale radioaktivne materije koje sadrže nuklide koji se spontano raspadaju (proces praćen emisijom jedne ili više vrsta jonizirajućeg zračenja, kao npr. alfa, beta, neutronske cestice i gama zraci), a koje zbog svojih radioloških ili fisilnih svojstava mogu uzrokovati smrt, ozbiljne tjelesne povrede ili štetu velikih razmjera za imovinu ili okoliš.

(36) Nuklearni materijal je plutonij, osim onog s koncentracijom izotopa koja prelazi 80% u plutoniju-238 ili uranij-233; uranij obogaćen izotopom 235 ili 233; uranij koji sadrži mješavinu izotopa kakva se nalazi u prirodi, osim u obliku rude ili rudnih ostataka; ili bilo koji materijal koji sadrži jedan ili više gore navedenih, pri čemu "uranij obogaćen izotopima 235 ili 233" znači uranij koji sadrži izotop 235 ili 233 ili oba u iznosu koji je takav da omjer zbira ovih izotopa prema izotopu 238 bude veći od omjera izotopa 235 prema izotopu 238 koji se javlja u prirodi.

(37) Nuklearni uređaj je svaki nuklearni eksplozivni uređaj ili svaki uređaj koji raspršuje radioaktivni materijal ili emitira zračenje koje može, zbog svojih radioloških svojstava, prouzročiti smrt, ozbiljnu tjelesnu povredu ili štetu velikih razmjera za imovinu ili okoliš.

(38) Nuklearni objekat je svaki nuklearni reaktor, uključujući reaktor montiran na plovilo, vozilo, letjelicu ili svemirski objekat koji se primjenjuje kao izvor energije kako bi se pokretalo takvo

plovilo, vozilo, letjelica ili svemirski objekat ili za bilo koju drugu svrhu, ili svako postrojenje ili sredstvo koje se koristi za proizvodnju, skladištenje, preradu ili transport radioaktivnog materijala.

(39) Fiksna platforma je vještački otok, uređaj ili naprava koja je stalno pričvršćena za morsko dno u svrhu istraživanja ili iskorištavanja prirodnih bogatstava ili u druge privredne svrhe.

(40) Eksplozivna naprava je: a) eksplozivno ili zapaljivo oružje ili naprava koja je konstruirana da ili može prouzrokovati smrt, tešku tjelesnu povredu ili znatnu materijalnu štetu; ili b) oružje ili naprava koja je konstruirana da ili može prouzrokovati smrt, tešku tjelesnu povredu ili štetu velikih razmjera oslobađanjem, širenjem ili djelovanjem otrovnih hemikalija, bioloških agensa ili otrova ili sličnih materija ili radijacijom ili radioaktivnim materijalom.

(41) Holokaust je zločin genocida i zločini protiv čovječnosti počinjeni od strane njemačkog nacističkog režima tokom Drugog svjetskog rata koji su kao takvi priznati u konačnim i obavezujućim odlukama ili presudama Međunarodnog vojnog tribunala uspostavljenog Londonskim sporazumom od 8. avgusta 1945. godine.

(42) Masovna grobnica je neoznačeno mjesto u kojem se nalaze dva ili više tijela ili ostaci ljudskih tijela ili mjesto na koje su takva tijela ili ostaci ljudskih tijela naknadno premješteni, a nastala je izvršenjem krivičnih djela propisanih članovima od 171. do 180. ovog zakona.

(43) Izražavanje u jednom gramatičkom rodu, muškom ili ženskom, uključuje oba roda fizičkih lica

Sprječavanje povratka izbjeglica i raseljenih lica

Član 146.

(1) Ko silom, ozbiljnom prijetnjom ili na drugi protupravan način, u većem razmjeru ili sa širim posljedicama, spriječi izbjeglice ili raseljena lica da se vrate u svoj dom ili da koriste svoju imovinu koje su bili lišeni u toku neprijateljstava od 1991. godine, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(2) Ko sudjeluje u grupi ljudi koja učini krivično djelo iz stava 1. ovog člana, kaznit će se kaznom zatvora najmanje tri godine.

(3) Ko organizira ili bilo kako rukovodi grupom ljudi koja učini krivično djelo iz stava 1. ovog člana, kaznit će se kaznom zatvora najmanje pet godina.